
ISSN 2617-5932
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК
СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ
ВИПУСК 6 2020
ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК. СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
• ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК. СЕРИЯ: ФИНАНСЫ, УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ
• ECONOMIC HERALD. SERIES: FINANCE, ACCOUNTING, TAXATION
• UNIVERSITY OF STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE
Випуск 6 2020
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ВИМОГИ ДО РУКОПИСУ

ПОДАННЯ МАТЕРІАЛІВ

До друку приймаються статті українською, російською та англійською мовами, що відповідають тематиці видання й містять наукові результати, не опубліковані раніше.

Матеріали подаються в роздрукованому вигляді на адресу журналу та надсилаються в електронному вигляді на e-mail: **ekonvisnik@nusta.edu.ua**

СУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ

1. Рекомендація статті до друку (для авторів без наукового ступеня) підписана факультетом з науковим ступенем і завірена підписом та печаткою установи, яка є зобов'язною щодо Університету ДФС України, та установи, де працює автор (автори) статті.

2. Відомості про автора:
- прізвище, ім'я, по батькові (повністю) українською, російською та англійською мовами;
- посада;
- назва установи/навчального закладу;
- науковий ступінь;
- вчене звання; контактні телефони автора;
- e-mail;
- поштова адреса.

СТРУКТУРА ПУБЛІКАЦІЇ

Наукові статті, що подаються до журналу, повинні обов'язково містити такі неодмінні елементи:

1. Індекс УДК (на початку статті лівору., напівжирним шрифтом).
2. Прізвище та ініціали автора(-ів) (праворуч, напівжирним шрифтом українського мовою).
3. Науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи (повністю) (українською, російською та англійською мовами).
4. E-mail автора(-ів).
5. ORCID автора(-ів).
6. Назва статті українською, російською та англійською мовами.
7. Стаття: 1) формулювання мети статті (постановка завдання); 2) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; 3) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор. Важливо виділити невирішені частини загальної проблеми, які саме досліджуються у статті; 4) виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів; 5) висновки з цього дослідження і подальші перспективи в цьому напрямі.
8. Список використаних джерел та його транслітерація (Reference) в алфавітному порядку.
9. Анотація до статті, що містить із ініціали автора(-ів) (українською, російською та англійською мовами) та текст анотації українською, російською та англійською мовами: можною статті – не менш 500 знаків, англійською чи українською (якщо стаття написана не цими мовами) – не менше 1800 знаків, включаючи ключові слова.
10. Ключові слова українською, російською та англійською мовами (5–7 слів або словосполучень).

КОМП'ЮТЕРНИЙ НАБІР

Загальний обсяг статті не повинен перевищувати 15 сторінок машинописного тексту.
Статтю подають у форматі MS Word 97-2003 (*.doc) або (*.rtf); поля по 20 мм; шрифт – Times New Roman; кегель – 14; інтервал – 1,5; відступ – 1,25.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформляється за правилами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». References - транслітерований список цих же джерел, оформляється в стилі APA (American Psychological Association Style). Транслітерацію слід здійснювати відповідно до правил, прописаних у Постанові КМУ від 27 січня 2010 р. № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею».

ТАБЛИЦІ, СХЕМИ, МАЛЮНКИ

1. Таблиці, схеми, малюнки повинні мати посилання за текстом, бути пронумеровані, мати заголовок і назву, підпис та посилання на джерело.
2. Електронні версії матеріалів має бути компактними та мати чітке зображення; напис на схемах, малюнках повинен бути подано можною статті.
3. Формули подають за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation. Формули повинні бути пронумеровані.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРА

Відповідальність за зміст статті несе автор.
1. Автор зобов'язаний ретельно вичитати рукопис і підписати його на останній сторінці. Редакційна колегія може скоротити й редагувати матеріал за погодженням з автором.
2. Автор підтверджує, що матеріал статті є виключно власним оригінальним дослідженням, оформленим із дотриманням правил цитування та посилань.
3. Автор підтверджує, що в матеріалах статті не містяться відомості, заборонені до опублікування.
4. Автор підтверджує, що надані до друку матеріали раніше не публікувались в інших виданнях та містять достовірну інформацію.

РОЗМІЩЕННЯ МАТЕРІАЛІВ

Повнотекстові версії номерів журналу представлені:
– на сайті УДФСУ за адресою: **www.nusta.edu.ua**;
– на сайті Наукового журналу «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» за адресою: **http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/index**;
– на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України за адресою: **www.irbis-nbuv.gov.ua**

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (УДФСУ)

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК ОПОДАТКУВАННЯ
ВИПУСК 6 2020

Журнал входить до Переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (категорія «Б»)
Наказом МОН України від 15.10.2019 р. № 1301

Засновник, видавець та виготовлювач
Університет державної фіскальної служби України

Засновний у 2017 р.,
є правонаступником Наукового вісника Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)

Адреса редакції та видавця:
Україна, 08201, м. Ірпінь,
вул. Університетська, 31,
Університет ДФС України
e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Рекомендовано до друку
Вченою радою
Університету ДФС України
(протокол № 13 від 26.11.2020)

Свідоцтво
про державну
реєстрацію друкованого засобу
масової інформації
(Серія КВ №22277-12177Р від 02.08.2016)

У разі передруку матеріалів посилання на журнал «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» обов'язкове

Виходить у міру накопичення матеріалу
© Університет ДФС України, 2020

Рецензування статей здійснено членами редакційної колегії

Відповідальний за випуск
Дружинська Н. С., к.е.н.

Над випуском працювали:
Редактор, коректор
Грабарчук М. М.
Технічне редагування та комп'ютерне верстання
Писенко О. В.
Дизайн
Манщілін М. Ю.

Підписано до друку 24.12.2020 р.
Формат 70x108/16

Ум.-друк. арк. 9,5
Обл.-вид. арк. 9,8
Тираж 300 пр. Зам. № 941

Видавець і виготовлювач
Університет державної фіскальної служби України
вул. Університетська, 31,
м. Ірпінь, Київська обл., 08201

Свідоцтво
про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 5104
від 20.05.2016

Університет державної фіскальної служби України запрошує здобувачів наукового ступеня доктора/кандидата наук до таких спеціалізованих вчених рад:

1. Наказом МОН України від 28.12.2019 № 1643
«Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 16 грудня 2019 року» утворено спеціалізовану вчену раду Д 27.855.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» та 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит».
Голова ради:
Пашко Павло Володимирович,
д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор, Університет державної фіскальної служби України, спеціальність 08.00.03.
Заступник голови:
Бересткевська Олена Іванівна,
д.е.н., професор, завідувач кафедри банківської справи та фінансового моніторингу, Університет державної фіскальної служби України, спеціальність 08.00.08.
Учений секретар:
Онищко Світлана Василівна,
д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фінансових ринків, Університет державної фіскальної служби України, спеціальність 08.00.08.

2. Наказом МОН від 16 липня 2018 року № 775
«Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 03 липня 2018 року» утворено спеціалізовану вчену раду Д 27.855.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».
Голова ради:
Білоус Віктор Тарасович,
д.е.н., професор, заслужений юрист України, професор кафедри фінансового права, Університет державної фіскальної служби України.
Заступник голови:
Касьяненко Любов Михайлівна,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансового права, Університет державної фіскальної служби України.
Учений секретар:
Машеніч Тетяна Олександрівна,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансового права, Університет державної фіскальної служби України.

3. Наказом МОН від 24 травня 2018 року № 527
«Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 16 травня 2018 року» утворено спеціалізовану вчену раду Д 27.855.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) юридичних наук за спеціальностями 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» та 12.00.09 «Кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність».
Голова ради:
Татчій Василь Васильович,
д.ю.н., професор, заслужений юрист України, директор навчально-науково інституту права, Університет державної фіскальної служби України, спеціальність 12.00.09.
Заступник голови:
Нікітін Юрій Вікторович,
д.ю.н., професор, професор кафедри кримінального права та кримінології, Університет державної фіскальної служби України, спеціальність 12.00.08.
Учений секретар:
Грищук Ігор Васильович,
к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики, Університет державної фіскальної служби України, спеціальність 12.00.09.

АСПІРАНТУРА

Університет державної фіскальної служби України запрошує до вступу, в межах ліцензованого обсягу, осіб, які мають ступінь магістра для здобуття ступеня доктора філософії за денною та заочною формами навчання.

Шифр та найменування галузей знань	Код та найменування спеціальностей
03 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка
07 Управління та адміністрування	071 Облік і оподаткування
	072 Фінанси, банківська справа та страхування
08 Право	081 Право
20 Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування

До аспірантури (ад'юнктури) Університету приймаються громадяни України, іноземці, в тому числі особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) та мають бажання здобути ступінь доктора філософії.

Прийом до аспірантури (ад'юнктури) Університету здійснюється на конкурсній основі: направлення від джерел фінансування навчання. Не дозволяється вступ поза конкурсом для здобуття ступеня доктора філософії.

Прийом до аспірантури (ад'юнктури) Університету здійснюється в аспірантуру (ад'юнктуру) Університету здійснюється за очною (денною) формою навчання за рахунок коштів державного бюджету або за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

За заочною формою навчання підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється виключно за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

Термін навчання в аспірантурі на основі вищої освіти становить чотири роки.

Для вступу до аспірантури (ад'юнктури) Університету громадянин за конкурсу у такі строки:
- подання заяв про допуск до участі у конкурсі – з 2 серпня до 16 серпня 2021 року;
- вступні випробування – з 25 серпня до 8 вересня 2021 року;
- оприлюднення зарахування – до 15 вересня 2021;
- початок навчання – з 1 жовтня 2021 року.

ДОКТОРАНТУРА

Університет державної фіскальної служби України оголошує прийом до докторантури для здобуття ступеня доктора наук за очною (денною) формою навчання.

Шифр та найменування галузей знань	Код та найменування спеціальностей
03 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка
07 Управління та адміністрування	072 Фінанси, банківська справа та страхування
08 Право	081 Право

Прийом до докторантури Університету здійснюється з урахуванням наукових досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених ліцензійних обсягів.

До докторантури Університету приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (індекси, публікації в міжнародних реферативних журналах, індексованих наукометричних базах, згідно з вимогами до фахових наукових видань), які здобувають науковий ступінь і не мають наукових результатів, опублікованих у наукових виданнях, що включені до фахових (категорії «А», «Б») видань України, монографій чи наукових доповідей на конференціях.

Навчальний строк підготовки докторів наук у докторантурі два роки.

Строк прийому заяв документів – з 19 травня до 27 травня 2021 року.

Термін зарахування – до 1 жовтня 2021 року.

Початок підготовки в докторантурі – з 1 жовтня 2021 року.

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

Науковий фаховий журнал

Випуск 6

Ірпінь ● УДФСУ ● 2020

ISSN 2617-5932
УДК 330(05)

Засновник, видавець: Університет державної фіскальної служби України
Заснований 2017 року, є правонаступником Наукового вісника Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)
Продовжуване видання (виходить у міру накопичення матеріалу)
Мови видання: українська, російська, англійська
Свідоцтво про Державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ 22277-12177 Р від 02.08.2016
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Університету державної фіскальної служби України (протокол № 13 від 26.11.2020)
Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б) в галузі економічних наук наказом МОН України від 15.10.2019 № 1301

Редакційна колегія: *О. А. Шевчук*, д.е.н., професор (головн. ред.); *Н. П. Мацелюх*, д.е.н., професор (заст. головн. ред.); *С. В. Онишко*, д.е.н., професор (заст. головн. ред.); *Н. С. Дружинська*, к.е.н. (відп. секр.); *В. Л. Андрущенко*, д.е.н., професор; *Я. В. Белінська*, д.е.н., професор; *О. І. Береславська*, д.е.н., професор; *І. М. Боярко*, д.е.н., професор; *В. Д. Залізко*, д.е.н., професор; *В. Ю. Ільїн*, д.е.н., професор; *Л. М. Карпенко*, д.е.н., професор; *Ю. М. Коваленко*, д.е.н., професор; *Т. А. Коляда*, к.е.н., с.н.с., доцент; *В. М. Краєвський*, д.е.н., доцент; *А. В. Лісовий*, д.е.н., професор; *В. В. Мартиненко*, к.е.н., доцент; *В. М. Мельник*, д.е.н., професор; *А. А. Олешко*, д.е.н., професор; *В. О. Осмятченко*, д.е.н., професор; *Ю. В. Пасічник*, д.е.н., професор; *П. В. Пашко*, д.е.н., професор; *В. В. Пилипів*, д.е.н., професор; *С. П. Ріппа*, д.е.н., професор; *Н. В. Стежко*, д.е.н., доцент; *О. О. Сунцова*, д.е.н., професор; *Н. В. Ткаченко*, д.е.н., професор; *К. І. Швабій*, д.е.н., професор; *Аміт Кумар*, доктор філософії, MBA, M. Com, доцент; *Аннелена Лобб*, доктор філософії, доцент; *Варадараджс Аравамудхан*, доктор філософії, MBA, MPHIL, професор Аллайанської школи бізнесу; *Гечібая Бадрі*, д.е.н., професор; *Гозора Владімір*, доктор філософії, габілітований доктор, професор, МБА; *Горал Юстина*, доктор філософії, доцент; *Джвігол-Барош М.*, доктор філософії, доцент; *Рафаель Ірізаррі*, доктор наук, професор; *Іскандар Муда*, доктор філософії, SE, M.Si, Ak, CA, CSRS, CPA; *Мискевич Радослав*, доктор філософії, доцент; *Мохд Заїні Абд Карим*, доктор філософії, професор; *Новак Даріуш*, габілітований доктор, професор; *Сафван Аль Салим*, доктор філософії, професор; *Сипко Юрай*, доктор філософії, професор, MBA; *Натела Циклашвілі*, д.е.н., професор.

Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування : науковий фаховий журнал / редкол. : О. А. Шевчук (головн. ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. – Випуск 6. – 194 с.

У виданні вміщені наукові статті, присвячені актуальним проблемам економіки.

Науковий журнал започатковано з метою опублікування результатів наукових досліджень з питань теорії і практики фінансів, бухгалтерського обліку, оподаткування та інших напрямів економічної науки.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться науковими дослідженнями у сфері економіки.

Розміщений на відкритій інформаційній платформі OJS Університету державної фіскальної служби України.

Науковим статтям, опублікованим у журналі, присвоюється індекс DOI (Digital Object Identifier) – ідентифікатор цифрового об'єкта.

Журнал розміщено в профільних міжнародних наукометричних базах даних, репозитаріях та пошукових системах: Index Copernicus, Crossref, Google Scholar, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing (ISI), Advanced Science Index (ASI), CiteFactor, J-Gate, EuroPub, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Open Ukrainian Citation Index (OUCI), НБУВ.

Редакція журналу веде систематичну роботу щодо включення наукового фахового видання до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз даних з метою входження у світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів. Наразі редколегія провадить роботу щодо входження журналу у Scopus та Web of Science.

Адреса редакції:
вул. Університетська, 31,
м. Ірпінь, Київська обл., 08205, Україна
E-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Під час посилання на матеріали наукового журналу «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» потрібно використовувати транслітеровану назву «Ekonomichnyi Visnyk. Seriia: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia» або «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation».

© Університет державної фіскальної служби України, 2020

УНИВЕРСИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИСКАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК

СЕРИЯ: ФИНАНСЫ, УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

Научный специализированный журнал

Выпуск 6

Ирпень • УГФСУ • 2020

ISSN 2617-5932
УДК 330(05)

Основатель, издатель: Университет государственной фискальной службы Украины
Основан в 2017 году, правопреемник Научного вестника Национального университета государственной налоговой службы Украины (экономика, право)
Продолжаемое издание (выходит по мере накопления материала)
Языки издания: украинский, русский, английский
Свидетельство о Государственной регистрации печатного средства массовой информации Серия КВ 22277-12177 Р от 02.08.2016
Рекомендовано к печати решением Ученого совета Университета государственной фискальной службы Украины (протокол № 13 от 26.11.2020)
Журнал включен в Перечень научных специализированных изданий Украины (категория Б) в отрасли экономических наук приказом МОН Украины от 15.10.2019 № 1301

Редакционная коллегия: *О. А. Шевчук*, д.э.н., профессор (главн. ред.); *Н. П. Мацелюх*, д.э.н., профессор (зам. главн. ред.); *С. В. Онышко*, д.э.н., профессор (зам. главн. ред.); *Н. С. Дружинская*, к.э.н. (отв. секр.); *В. Л. Андрущенко*, д.э.н., профессор; *Я. В. Белинська*, д.э.н., профессор; *Е. И. Береславская*, д.э.н., профессор; *И. Н. Боярко*, д.э.н., профессор; *В. Д. Зализко*, д.э.н., профессор; *В. Ю. Ильин*, д.э.н., профессор; *Л. Н. Карпенко*, д.э.н., профессор; *Ю. М. Коваленко*, д.э.н., профессор; *Т. А. Коляда*, к.э.н., с.н.с., доцент; *В. Н. Краевский*, д.э.н., доцент; *А. В. Лисовый*, д.э.н., профессор; *В. В. Мартыненко*, к.э.н., доцент; *В. Н. Мельник*, д.э.н., профессор; *А. А. Олешко*, д.э.н., профессор; *В. А. Осмятченко*, д.э.н., профессор; *Ю. В. Пасичник*, д.э.н., профессор; *П. В. Пашко*, д.э.н., профессор; *В. В. Пылыпив*, д.э.н., профессор; *С. П. Риппа*, д.э.н., профессор; *Н. В. Стежко*, д.э.н., доцент; *А. А. Сунцова*, д.э.н., профессор; *Н. В. Ткаченко*, д.э.н., профессор; *К. И. Швабий*, д.э.н., профессор; *Аміт Кумар*, доктор философии, MBA, M. Com, доцент; *Аннелена Лобб*, доктор философии, доцент; *Варадараджс Аравамудхан*, доктор философии, MBA, MPHIL, профессор Аллайанской школы бизнеса; *Гечібая Бадрі*, д.э.н., профессор; *Гозора Владимир*, доктор философии, хабилитированный доктор, профессор, МБА; *Горал Юстина*, доктор философии, доцент; *Джвигол-Барош М.*, доктор философии, доцент; *Рафаэль Иризарри*, доктор наук, профессор; *Искандар Муда*, доктор философии, SE, M.Si, Ak, CA, CSRS, CPA; *Мискевич Радослав*, доктор философии, доцент; *Мохд Заини Абд Карим*, доктор философии, профессор; *Новак Дариуш*, хабилитированный доктор, профессор; *Сафван Аль Салим*, доктор философии, профессор; *Сипко Юрай*, доктор философии, профессор, МБА; *Натела Циклашвили*, д.э.н., профессор

Экономический вестник. Серия: финансы, учет, налогообложение : научный специализированный журнал / редкол. : О. А. Шевчук (главн. ред.) и др. – Ирпень : Университет государственной фискальной службы Украины, 2020. – Выпуск 6. – 194 с.

Издание вмещает научные статьи, посвященные актуальным проблемам экономики.

Научный журнал основан с целью опубликования результатов научных исследований по вопросам теории и практики финансов, бухгалтерского учета, налогообложения и других направлений экономической науки.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и всех, кто интересуется научными исследованиями в сфере экономики.

Размещен на открытой информационной платформе OJS Университета государственной фискальной службы Украины.

Научным статьям, опубликованным в журнале, присваивается индекс DOI (Digital Object Identifier) – идентификатор цифрового объекта.

Журнал размещен в профильных международных наукометрических базах данных, репозитариях и поисковых системах: Index Copernicus, Crossref, Google Scholar, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing (ISI), Advanced Science Index (ASI), CiteFactor, J-Gate, EuroPub, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Open Ukrainian Citation Index (OUCI), НБУВ.

Редакция журнала ведет систематическую работу по включению научного издания в международные электронные библиотеки, каталоги и наукометрические базы данных с целью вхождения в мировое научное информационное пространство, повышения рейтинга журнала и индексов цитирования его авторов. Сейчас редколлегия проводит работу по вхождению журнала в Scopus и Web of Science.

Адрес редакции:
ул. Университетская, 31
г. Ирпень, Киевская обл., 08205, Украина
E-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Во время ссылки на материалы научного журнала «Экономический вестник. Серия: финансы, учет, налогообложение» нужно использовать транслитерируемое название «Ekonomichnyi Visnyk. Seriia: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia» или «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation».

© Университет государственной фискальной службы Украины, 2020

UNIVERSITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

ECONOMIC HERALD

SERIES: FINANCE, ACCOUNTING, TAXATION

The Scientific Professional Journal

Issue 6

Irpin ● USFSU ● 2020

ISSN 2617-5932
UDC 330(05)

Founder, publisher and manufacturer: University of the State Fiscal Service of Ukraine
The scientifi c journal was founded in 2017. The journal is the successor of the journal Scientific Bulletin of the National University of State Tax Service of Ukraine (Economics, Law)
Continued edition (released with the accumulation of material)
Language of publication: Ukrainian, Russian, English
The certificate of state registration of the print mass media: KB 22277-12177 P, 02.08.2016
Recommended for printing and Internet distribution by the decision of the Academic Council of University of the SFS of Ukraine (Protocol № 13, 26.11.2020)
The journal is licensed as academic, professional journal (category B) in all economic sciences (Decree of Ministry of Education and Science of Ukraine: № 1301, issued 15.10.2019)

Editorial Board: *Oleg Shevchuk*, Doctor of Economics, Professor (Editor-in-chief); *Svitlana Onyshko*, Doctor of Economics, Professor (deputy Ed.); *Nataliia Matseliukh*, Doctor of Economics, Professor (deputy Ed.); *Nataliia Druzhynska*, Ph.D. in Economics (resp. secr.); *Volodymyr Andruschchenko*, Doctor of Economics, Professor; *Yanina Belinska*, Doctor of Economics, Professor; *Olena Bereslavska*, Doctor of Economics, Professor; *Iryna Boiarko*, Doctor of Economics, Associate Professor; *Vasily Zalizko*, Doctor of Economics, Professor; *Valerij Ilin*, Doctor of Economics, Professor; *Lidiia Karpenko*, Doctor of Economics, Professor; *Yuliia Kovalenko*, Doctor of Economics, Professor; *Tetiana Koliada*, Ph.D. in Economics, Associate Professor; *Volodymyr Kraevsky*, Doctor of Economics, Associate Professor; *Andrii Lisovyi*, Doctor of Economics, Professor; *Valentyna Martynenko*, Ph.D. in Economics, Associate professor; *Viktor Melnyk*, Doctor of Economics, Professor; *Anna Oleshko*, Doctor of Economics, Professor; *Volodymyr Osmiatchenko*, Doctor of Economics, Professor; *Yurii Pasichnyk*, Doctor of Economics, Professor; *Pavlo Pashko*, Doctor of Economics, Professor; *Vitalii Pylypiv*, Doctor of Economics, Professor; *Serhii Rippa*, Doctor of Economics, Professor; *Nadiia Stezhko*, Doctor of Economics, Associate Professor; *Olesia Suntsova*, Doctor of Economics, Professor; *Nataliia Tkachenko*, Doctor of Economics, Professor; *Kostiantyn Shvabii*, Doctor of Economics, Professor; *Amit Kumar*, PhD., MBA (Financnce), M.Com, Assistant Professor; *Annelena Lobb*, PhD, Associate Professor; *Badri Gechbaia*, Doctor of Economic, Professor; *Varadaraj Aravamudhan*, Ph.D, MBA, MPHIL, Professor; *Gozora Vladimír*, Dr.h.c. prof. mpx.h.c. prof. Ing. PhD., MBA; *Góral Justyna*, PhD, Assistant Professor; *Dźwigoł-Barosz Mariola*, Ph.D., Associate Professor; *Rafael Irizarry*, DrC, Professor of statistics; *Iskandar Muda*, Ph.D, SE, M.Si, Ak, CA, CSRS, CPA; *Miśkiewicz Radosław*, Ph.D., Associate Professor; *Mohd Zaini Abd Karim*, PhD, Professor; *Nowak Dariusz*, Dr hab., Professor UEP; *Safwan Al Salaimeh*, Phd, Professor; *Sipko Juraj*, Prof. Ing., PhD., MBA; *Tsiklashvili Natela*, Doctor of Economics, Professor.

Economic herald. Series: finance, accounting, taxation : the Scientific Professional Journal / Editorial Board : O. A. Shevchuk (Editor-in-chief) and others. – Irpin : University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2020. – Issue 6. – 194 p.

The publication contains scientific articles, devoted to actual problems of the economy.

The scientific journal was founded to publish the results of scientific research on the theory and practice of finance, accounting, taxation and other areas of economic science.

For researchers, lecturers, graduate students, students and everyone interested in research in the field of economics.

The scientific journal is located on the open information platform OJS of the University of the State Fiscal Service of Ukraine

DOI (digital object identifier) – the scientific articles are assigned digital object identifier.

The journal is published in international scientometric databases, repositories and search engines: Index Copernicus, Crossref, Google Scholar, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing (ISI), Advanced Science Index (ASI), CiteFactor, J-Gate, EuroPub, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Vernadsky National Library of Ukraine.

The editorial board conducts systematic work on integration of the scientific publications in international electronic libraries, catalogs and scientometric databases in order to enter the world scientific information space, increase the rating of the journal and the citation indices of its authors. The editorial board working on the inclusion of the scientific journal in Scopus and Web of Science.

Address of the editorial board:
31, Universitetskaya str., Irpin, Kyiv region, Ukraine, 08205
e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

During the reference to the materials of the scientific journal «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation» you need to use the transliterated title «Ekonomichnyi Visnyk. Seriia: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia».

© University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2020

ЗМІСТ

Белінська Я. В., Федорова Т. Ю.
Тенденції розвитку автомобільного ринку Китаю....13

Борович О. В.
Аналіз сучасного стану обліку цільового фінансування у комунальних закладах охорони здоров'я....20

Воленко В. Г.
Оцінка ефективності державного фінансового контролю виконання місцевих бюджетів....29

Гурочкіна В. В.
Стратегування як інструмент розвитку промислових підприємств в емерджентній економіці....40

Західна О. Р., Гузовата І. Р., Іщенко В. А.
Оцінка фінансової спроможності провідних об'єднаних територіальних громад Львівської області....54

Ізмайлов Я. О., Єгорова І. Г.
Досвід використання податку на додану вартість у країнах Європейського Союзу та перспективи його застосування в Україні....67

Калач Г. М., Винник Р. Ю.
Оцінка складових індексу інклюзивного розвитку України....77

Кравченко І. С., Тартачник Н. Г.
Удосконалення оподаткування викидів метану в атмосферу дифузними джерелами....88

Мельничук Г. С.
До питання запровадження в Україні податку на виведений капітал....98

Муніб Ахмад, Юсаф Алі Хан, Іртаза Іштіак, Мухаммед Масуд
Використання асиметрії у побудові моделі ARCH-GARCH під час аналізу валютних портфелів....108

Панасюк О. В.
Удосконалення аналізу та контролю за ринком алкогольних напоїв в Україні....125

Ружинська Н. О.
Система показників аналізу розвитку підприємств житлово-комунального господарства....135

Хачатрян В. В., Ткачук О. М., Менчинська О. М.
Світові тренди просторового науково-технічного розвитку бізнес-процесів....145

Шушакова І. К., Нікуліца Д. Р.
Організація управлінського обліку на виробничих підприємствах Чернігівської області....158

Щербина А. А.
Економіко-правовий аналіз прав і відносин власності у проєкції
на управління та фінансування приватизованого житла.....168
Яворська О. Г.
Інтелектуальний капітал: економічна сутність,
формування та управління.....185

СОДЕРЖАНИЕ

Белинская Я. В., Фёдорова Т. Ю.
Тенденции развития автомобильного рынка Китая....13

Борович О. В.
Анализ современного состояния учета целевого финансирования в коммунальных учреждениях здравоохранения....20

Воленко В. Г.
Оценка эффективности государственного финансового контроля исполнения местных бюджетов....29

Гурочкина В. В.
Стратегирование как инструмент развития промышленных предприятий в эмерджентной экономике....40

Захидна О. Р., Гузовата И. Р., Ищенко В. А.
Оценка финансовой состоятельности ведущих объединенных териториальных общин Львовской области....54

Измайлов Я. А., Егорова И. Г.
Опыт применения налога на добавленную стоимость в странах Европейского Союза и перспективы его использования в Украине....67

Калач А. Н., Винник Р. Ю.
Оценка составляющих индекса инклюзивного развития Украины....77

Кравченко И. С., Тартачник Н. Г.
Совершенствование налогообложения выбросов метана в атмосферу диффузными источниками....88

Мельничук А. С.
К вопросу введения в Украине налога на выведенный капитал....98

Муниеб Ахмад, Юсаф Али Хан, Иртаза Иштиак, Мухаммед Масуд
Использование асимметрии в постройке модели ARCH-GARCH при анализе валютных портфелей....108

Панасюк О. В.
Совершенствование анализа и контроля за рынком алкогольных напитков в Украине....125

Ружинская Н. А.
Система показателей анализа развития предприятий жилищно-коммунального хозяйства....135

Хачатрян В. В., Ткачук О. М., Менчинская Е. Н.
Мировые тренды пространственного научно-технического развития бизнес-процессов....154

Шушакова И. К., Никулица Д. Р.
Организация управленческого учета на производственных предприятий Черниговской области....158

Щербина А. А.
Экономико-правовой анализ прав и отношений собственности в проекции на управление и финансирование приватизированного жилья.....168
Яворская О. Г.
Интеллектуальный капитал: экономическая сущность, формирование и управление.....185

CONTENTS

Belinska Ya. V., Fedorova T. Yu.
The Modern Development Vectors of Chinese Automotive Market....13

Borovych O. V.
Analysis of the Current State of Accounting Targeted Financing in Municipal Health Care Facilities....20

Volenko V. G.
Assessment of the Efficiency of State Financial Control Follow up of Local Budgets....29

Hurochkina V. V.
Strategizing as Apparatus of Development Industrial Enterprise in Economic Emergence....40

Zahidna O. R., Guzovata I. R., Ishchenko V. A.
Assessment of the Financial Capacity of the Leading United Territorial Communities of the Lviv Region....54

Izmaylov Ya. O., Yegorova I. G.
Experience of Applying Tax on Added Value in the Countries of the European Union and Prospects for Its Use in Ukraine....67

Kalach H. M., Vynnyk R. Yu.
Assessment of the Components of the Index of Inclusive Development of Ukraine....77

Kravchenko I. S., Tartachnik N. G.
Improvement of Taxation of Methane Emissions Into the Atmosphere by Diffusive Sources....88

Melnichuk A. S.
On the Issue of the Introduction the Exit Capital Tax in Ukraine....98

Muneeb Ahmad, Yousaf Ali Khan, Irtaza Ishtiaq, Muhammad Masood
Application of Skewness in Passing of ARCH-GARCH Model Commence for Currency Portfolios....108

Panasiuk O. V.
Improvement of Analysis and Control of the Alcoholic Beverage Market in Ukraine....125

Ruzhynska N. O.
System of Development Analysis Indicators Enterprises of Housing and Communal Services....135

Khachatrian V. V., Tkachuk O. M., Menchynska O. M.
World Trends of Spatial Scientific and Technical Development of Business Processes....145

Shushakova I. K., Nikulitsa D. R.
Organization of Management Accounting at Industrial Enterprises of the Chernihiv Region....158

Shcherbyna A. A.
Economic and Legal Analysis of Property Rights and Relations in the Projection on Management and Financing of Privatized Housing.....168
Yavorska O. G.
Intellectual Capital: Economic Essence, Development and Governance.....185

УДК 330.368
JEL L10, L29, L69, M29, O29
DOI 10.33244/2617-5932.6.2020.40-53

В. В. Гурочкіна,
д.е.н., доцент,
Університет ДФС України
e-mail: viktoriav2005@ukr.net
ORCID ID 0000-0001-8869-0189

СТРАТЕГУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В ЕМЕРДЖЕНТНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті досліджено теоретико-методологічні основи стратегування через призму активізації емерджентних властивостей, які націлені на саморозвиток промислового підприємства. Представлено управлінські принципи та комплекс стратегічних заходів за узагальненою концептуальною моделлю стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств. Визначено ключові драйвери стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей, що характеризують різновекторність досягнення ефектів змішаної вартості в контексті фінансових, інтеграційних, соціопсихологічних і техніко-технологічних векторів розвитку. Окреслено характер впливу та види емерджентних властивостей, що виникають на кожному етапі стратегування розвитку промислового підприємства. Визначено, що підвищення ефективності реалізації фінансових та інтеграційних механізмів промислових підприємств шляхом індивідуально-орієнтованого підходу стратегування розвитку залежить від переходу від простих до більш досконалих інтеграційних об'єднань, фінансового забезпечення на засадах імпакт-інвестування для досягнення сталого розвитку і якісного майбутнього наступних поколінь.

Ключові слова: *емерджентні властивості, емерджентність, інтеграційний механізм, промислові підприємства, розвиток, стратегування, управління, фінансовий механізм.*

В. В. Гурочкина. Стратегирование как инструмент развития промышленных предприятий в эмерджентной экономике

В статье исследованы теоретико-методологические основы стратегирования через призму активизации эмерджентных свойств, которые направлены на саморазвитие промышленного предприятия. Представлены управленческие принципы и комплекс стратегических мер по обобщенной концептуальной модели стратегирования активизации положительных эмерджентных свойств развития промышленных предприятий, что направлены на достижение единой цели. Охарактеризованы составляющие комплекса стратегирования в разрезе финансового, интеграционного и социопсихологического вектора, которые будут способствовать активизации положительных эмерджентных свойств развития промышленного предприятия. Определено, что повышение эффективности реализации финансовых и интеграционных механизмов промышленных

© Гурочкіна В. В., 2020

предприятий путем индивидуально-ориентированного подхода стратегирования развития зависит от перехода от простых к более совершенным интеграционным объединениям, финансового обеспечения на основе импакт-инвестирования для достижения устойчивого развития и качественного будущего следующих поколений.

Ключевые слова: *интеграционный механизм, промышленные предприятия, развитие, стратегирование, управление, финансовый механизм, эмерджентность, эмерджентные свойства.*

Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічного базису та інформаційно-інструментарного забезпечення за представленою концептуальною моделлю стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей промислових підприємств.

Постановка проблеми. Поступово посилюються трансформаційні процеси національної економіки, насамперед ці явища пов'язані з активізацією емерджентних властивостей економічної системи. Тому виникає необхідність вчасної ідентифікації емерджентних властивостей для цілей стратегування розвитку підприємств та їх об'єднань. Ключовими драйверами в контексті стратегування розвитку шляхом активізації позитивних емерджентних властивостей є фінансові та інтеграційні механізми функціонування, які, в свою чергу, характеризують рівень стимулювання фінансового, соціоекономічного, інтеграційного та техніко-технологічного потенціалів промислових підприємств. Саме активізація зазначених потенціалів стане основою якісного й дієвого стратегування розвитку промислових підприємств для досягнення кінцевих «емерджентів» та «результантів». З цією метою розробка концептуальної моделі стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей, що спрямована на досягнення розвитку, дозволить стратегічно зміцніти структуру промислових підприємств та їх об'єднань.

Опираючись на наведений теоретико-методологічний базис та інформаційно-інструментарне забезпечення, у статті побудовано концептуальну модель за науково-методичним підходом, що націлений на активізацію позитивних емерджентних властивостей, та, на думку автора, мають спиратися не лише на теоретико-методологічний базис стратегування та його управлінський інструментарій, а й на новітні фінансові й інтеграційні механізми розвитку промислових підприємств, які створюють передумови стратегічної міцності структури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями теорії, методології та концепцій стратегування регіонального розвитку займаються українські вчені М. І. Звєряков, Н. О. Кухарська, Н. А. Клевцевич, О. С. Шараг, які зробили значний внесок у розбудову стратегічного планування регіонального розвитку в сучасних транзитивних умовах України та розробили концепцію стратегування соціально-економічного розвитку регіону, в якій викладено її методологічні та конструктивні принципи. В. С. Чемерис, Л. П. Казьмір розробили та представили концептуальні засади стратегування інноваційного розвитку сільських територій на регіональному рівні. Дж. МакГі (John McGee, 2015) розглядає стратегування у стратегічному лексиконі, що включає процедури та процеси в системі управління підприємством, за допомогою яких формується стратегія та базис мислення про майбутнє підприємства. Науковець вніс значний доробок у стратегування поведінкових аспектів підприємництва. Н. С. Ситник, Ю. В. Шушкова досліджують науково-методологічні підходи до стратегування державної політики та представили розроблений концептуальний зміст стратегії технологічної модернізації в системі

реіндустріалізації економіки. М. Нордквіст (Mattias Nordqvist, 2005) у своїй дисертації зосередив увагу на ролі власності у повсякденній стратегічній роботі сімейних фірм – стратегування, що базується на емерджентних властивостях стратегії або перспективах, що виникають упродовж розбудови стратегій розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегування (від англ. «strategizing») як результат розвитку стратегічного управління сприймається сучасною наукою як спосіб мислення, мистецтво, механізм досягнення поставлених цілей з емерджентними властивостями, націленими на саморозвиток.

Процес стратегування розглядається як єдина система, яка включає прогнозування, сценування, проектування, цілепокладання, програмування, планування, комунікативний форсайтинг, моделювання, аналіз ситуації та аналіз наслідків дії в ситуації, реалізацію стратегії та контролінг, може розглядатися як системний ресурс застосування випереджального менеджменту в галузі соціально-економічного розвитку територій для мобілізації внутрішніх резервів і формування умов розвитку підприємництва на основі конструктивного діалогу бізнесу, влади і суспільства [1, с. 103]. Стратегування – це цілісний процес розробки і практичної реалізації стратегічних цілей, який має власний потенціал саморозвитку [2, с. 82].

Стратегування стосується управління підприємством у цілому, коли досягається баланс між набором ринково-орієнтованої діяльності, необхідними ресурсами та процесами, потрібними для досягнення найвищих позицій розвитку підприємства у майбутньому. У цьому сенсі стратегування – це не просто такий бізнес-процес, як стратегічне планування, і воно не є галуззю футурології, де можна отримати інформацію про напрями розвитку, це – основний спосіб мислення про майбутнє підприємства. Стратегування поведінки передбачає творчі зміни в її конфігурації діяльності, в характері її наборів ресурсів, а також у процедурах та процесах, які пов'язують ресурси з діяльністю [3, с. 3].

Концептуального змісту стратегії технологічної модернізації в системі реіндустріалізації економіки набуває інструмент державного управління, що застосовується для стратегічного планування і контролю реалізації державної політики у сферах інноваційно-технологічної діяльності та промислового розвитку, забезпечення на цій основі конкурентоспроможності, сталого зростання й економічної безпеки національної економіки, передбачає визначення генеральної мети, стратегічних цілей та операційних завдань, сукупності механізмів, інструментів і безпосередніх регулюючих заходів, пов'язаних між собою, визначених у чіткій послідовності, підкріплених відповідною ідеологією та орієнтованих на досягнення цілей і мети стратегії [4, с. 69].

Стратегічна перспектива привертає увагу до мікропроцесів стратегічної роботи, таких як визначення дійових осіб, що беруть участь у цій роботі, та їх механізми взаємодії. Відповідно до основних припущень у стратегічному підході роль власності в цьому процесі розглядається із символічної інтеракціоністської точки зору, де натхнення від психологічної власності використовується з метою створення соціально-символічної власності [5]. У цьому контексті, за М. Нордквістом, на нашу думку, психологічна власність розглядається як соціально-психологічний феномен, що є передумовою соціально-символічної власності та може впливати на розвиток інтелектуального потенціалу суспільства.

Розбудова концептуальної моделі розвитку промислових підприємств включає ключові управлінські принципи стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей, що подані на рис 1. Управлінські принципи стратегування поділяються на два блоки:

інклюзивні та специфічні, класичні й універсальні. На кінцевому етапі досягається процесна адаптація та настає активізація позитивних емерджентних властивостей для цілей розвитку промислових підприємств.

Стратегування розвитку на макрорівні (підприємство), на відміну від стратегії, характеризує більш ширше поняття за документом координації всіх рівнів управління підприємством та систему безперервного менеджменту у напрямі прогнозування, планування і втілення у майбутнє стратегії розвитку. Стратегування розвитку промислового підприємства визначається наявністю системи заходів постійної адаптації бізнес-процесів до змін та умов функціонування на кожному етапі життєвого циклу підприємства та наявними характерними ознаками саморозвитку (рис. 1). Постійна та системна робота над розробкою заходів адаптації потребує компетентного та практико-орієнтованого підходу.

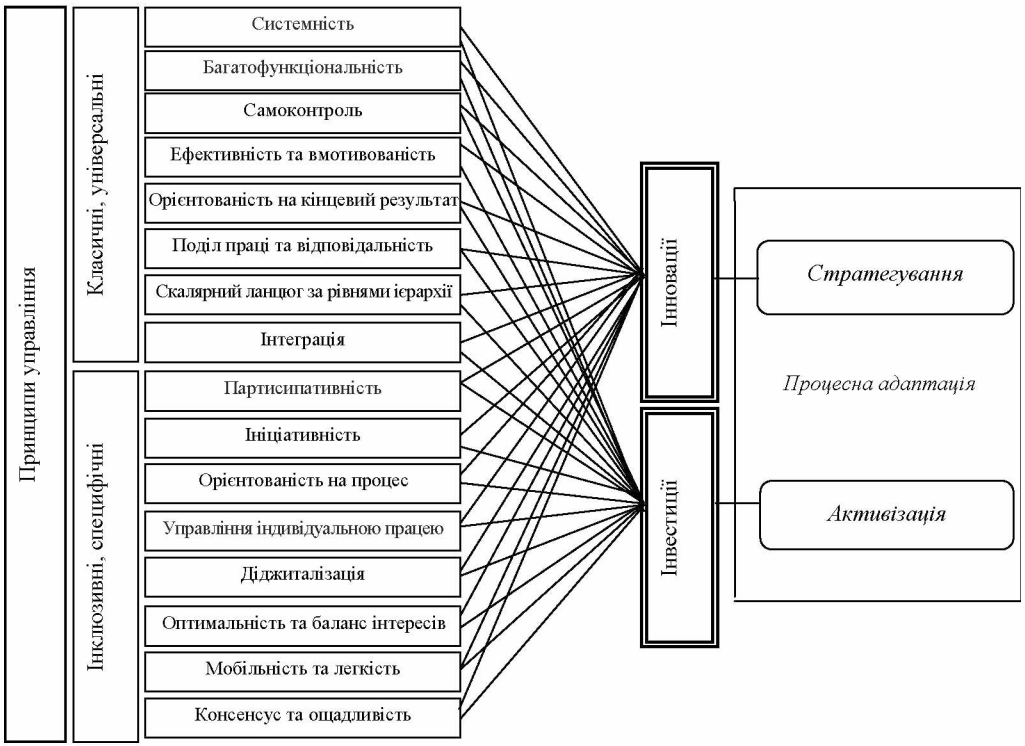

Рис. 1. Управлінські принципи стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей для цілей розвитку промислових підприємств

Джерело: власна розробка автора.

Теоретико-методологічний базис понять «стратегування розвитку» та «стратегування розвитку емерджентного потенціалу» кардинально різняться, тому що неможливо передбачити систему заходів постійної адаптації бізнес-процесів та системи управління під час подій, які раніше не були притаманні результатам функціонування та набутим новим властивостям компонентів фінансового, соціоекономічного й інтеграційного потенціалів та кінцевих «емерджентів» і «результантів» з різними полюсами визначеності.

Це явище – виклик системі адаптації промислового підприємства. Постійно діюча система стикається з новими інноваційними процесами, ефектами або явищами, тому мають пройти випробовування часом емерджентні зміни.

На сьогодні доцільне створення системи заходів постійної активізації позитивних емерджентних властивостей для забезпечення емерджентних змін, а позитивний полюс дуальної природи емерджентності домінує під час стимулювання латентних позитивних характеристик мікро- та макрорівнів.

Особливо сьогодні такі процеси посилюються цифровізацією. Так, наприклад, Г. М. Калач представила напрями трансформації елементів фондового ринку в умовах цифровізації [6, с. 174], за якими виділено характерні ознаки й елементи класичної та цифрової моделей фондового ринку, де мають місце процеси виникнення нових типів фінансових інститутів – фінансові посередники. Саме це явище і є результатом прояву емерджентних характеристик і потребує процесів стратегування.

Звичайний процес стратегування розвитку охоплює такі ключові складові характеристики, як: стратегічна циклічна залежність підцілей для досягнення основної цілі, проєктування, планування, програмування, аналізування, оцінювання, прогнозування, форсайтинг, оцінка результатів реалізації та контролінг. Стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств являє собою фінансовий, соціопсихологічний, техніко-технологічний та інтеграційний комплекс заходів і безперервний процес впровадження стимуляторів для виникнення нових якостей і характеристик економічної системи або підприємства. Для цілей активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств спектр складових ознак стратегування різниться від стратегування розвитку за рахунок імплементації ціннісно-орієнтованого підходу управління та випробовувань підприємством кінцевих «емерджентів» і «результантів» нових якостей та характеристик, що раніше не були притаманні складовим потенціалу.

Стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей фінансових та інтеграційних механізмів розвитку промислових підприємств охоплює зазначені у таблиці 1 складові характеристики. Серед властивостей у фінансових механізмах розвитку промислових підприємств є пошук шляхів збільшення економічної доданої вартості та Ebitda, компетентність фахівців щодо податкового планування для посилення податкової та платіжної дисциплін, стимулювання фінансової стійкості і створення фонду накопичення за рахунок приросту рентабельності та чистого фінансового результату. У цьому контексті значний доробок представлений у розроблених механізмах залучення та використання іноземних інвестицій і фінансових й інтеграційних механізмах розвитку промислових підприємств [7; 8], де авторка виділяє імпакт – інвестування як пріоритетний напрям впровадження на промислових підприємствах з метою досягнення ефективності їх реалізації.

В інтеграційних механізмах розвитку промислових підприємств ключовими процесами стратегування активізації стають ідентифікація позитивних ефектів від реструктуризації ланцюгів поставок та збіжності ланцюга вартості з ланцюгом поставок, що має значні позитивні емерджентні властивості, процеси модернізації, переобладнання, переосмислення або реінжинірингу бізнес-процесів, розвитку інноваційної інфраструктури та моніторингу пропускної сили комунікаційних каналів, упередження та ідентифікації

техніко-технологічних загроз на початкових етапах, впровадження концепції циркулярної економіки за рахунок переробки й повторного використання.

Таблиця 1

Стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей фінансових та інтеграційних механізмів розвитку промислових підприємств

Етап стратегування	Ключові процеси та підпроцеси активізації	Емерджентна властивість	Характер впливу
1	2	3	4
Фінансовий комплекс			
Планування, аналізування, оцінювання	Збільшення економічної доданої вартості та Ebitda	Зростання вартості підприємства, конкурентоспроможність	Підвищує (безпосередньо)
	Посилення податкової та платіжної дисципліни	Відповідальність перед стейкхолдерами	Підвищує (безпосередньо)
Планування, аналізування, оцінювання, контролінг	Стимулювання фінансової стійкості та створення фонду накопичення за рахунок приросту чистого фінансового результату	Адаптивність, фінансова стійкість та безпека	Підвищує (безпосередньо)
Інтеграційний та техніко-технологічний комплекс			
Форсайтинг, планування, аналізування, оцінювання, контролінг	Ідентифікація позитивних ефектів від реструктуризації ланцюгів поставок	Адаптивність, інноваційність, відповідальність перед стейкхолдерами	Підвищує (безпосередньо)
Планування, аналізування, оцінювання, контролінг	Ідентифікація збіжності ланцюга вартості з ланцюгом поставок	Зростання вартості підприємства, конкурентоспроможність	Підвищує (безпосередньо)
Планування, аналізування, оцінювання, контролінг	Модернізація, переобладнання	Адаптивність, здатність протистояти руйнівним тенденціям, технологічна нормальність (відповідність)	Підвищує (безпосередньо)
Планування, форсайтинг, аналізування, оцінювання, моделювання, контролінг	Реінжиніринг бізнес-процесів	Адаптивність, інноваційність, зростання вартості підприємства	Підвищує (безпосередньо)
	Розвиток інноваційної інфраструктури та моніторинг пропускної сили комунікаційних каналів	Адаптивність, здатність протистояти руйнівним тенденціям, технологічна нормальність (відповідність)	Підвищує (безпосередньо)
Планування, аналізування, оцінювання, контролінг	Упередження та ідентифікація техніко-технологічних загроз на початкових етапах	Адаптивність, техніко-технологічна безпека	Підвищує (безпосередньо)
	Переробка, повторне використання	Інноваційність, конкурентоспроможність	Підвищує (безпосередньо)
Соціопсихологічний комплекс			
Форсайтинг, контролінг	Стимулювання розвитку інтелектуального капіталу	Інноваційність, конкурентоспроможність	Сприяє посиленню (опосередковано)
Стратегічна циклічна залежність підцілей для досягнення основної	Сприяння становленню ефективній системі управління знаннями	Інноваційність, цілісність, корпоративна соціальна відповідальність	Підвищує (безпосередньо)

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Оцінка результатів реалізації, програмування	Виявлення додаткових ефектів від результатів реалізації інтелектуального капіталу	Адаптивність, інноваційність	Сприяє підвищенню (опосередковано)
Контролінг	Ідентифікація самоорганізаційних центрів відповідальності	Відповідальність перед стейкхолдерами	Підвищує (безпосередньо)
Проєктування, моніторинг, контролінг	Верифікація доцільності змін	Адаптивність	Підвищує (безпосередньо)
Планування, аналізування, оцінювання	Стимулювання дослідницької діяльності персоналу	Інноваційність, непередбачуваність поведінки	Підвищує (безпосередньо)
Планування, оцінювання та KPI, прогнозування	Реалізація традиційних та нетрадиційних методів мотивації праці персоналу	Корпоративна соціальна відповідальність, інноваційність	Підвищує (безпосередньо)
Планування, експертна оцінка	Удосконалення якості управління	Корпоративна соціальна відповідальність, інноваційність	Сприяє підвищенню (опосередковано)

Джерело: розроблено автором.

До соціопсихологічного комплексу стратегування, що охоплює фінансовий та інтеграційний механізми розвитку промислових підприємств, входять процеси ідентифікації позитивних ефектів у системі управління знаннями й трансфер або передача знань, навичок, стимулювання розвитку інтелектуального капіталу, виявлення додаткових ефектів від результатів реалізації інтелектуального капіталу, ідентифікації самоорганізаційних центрів відповідальності, рефлексії дослідницької діяльності, яка свідчить про цінність верифікації для здійснення продуктивних мисленнєвих процедур, стимулювання дослідницької діяльності персоналу, реалізації традиційних та нетрадиційних методів мотивації праці персоналу й удосконалення якості управління шляхом імплементації ціннісно-орієнтованого підходу управління.

Система управління знаннями й трансфер або передача знань, навичок включає системи обміну інформації та управління документообігом, наприклад хмарні технології Google Drive і Box, які дозволяють підприємствам й організаціям зберігати документи, створює доступ до спільного корегування та обміну, в хмарі працює функціонал контролю на доступ до файлів та ідентифікація користувачів. Такі хмарні технології мають системи для тегування файлів та додавання метаданих, які полегшують пошук інформації; навчальні програми фасилітації взаємодії та крос-тренінгу, що дозволяють отримувати ділові знання під час спостереження за роботою наставників; платформи для спільної роботи й управління контентом SharePoint та Bloomfire, які можна використовувати для створення порталів, сайтів спільної роботи; інструменти спільного простору – соціальні мережі Workplace від Facebook та Slack, які дають змогу працівникам спілкуватися, працювати, обмінюватись інформацією, відслідковувати історію чату; використання штучного інтелекту і машинного навчання для відповідей – чат-боти, які спрощують систему «питання – відповідь».

Новаціями в системі управління підприємствами застосування форсайтингу, який відображається у «матриці Форсайт-менеджменту». Стратегічний форсайтинг інтегрованих підприємств та організацій ґрунтується на формуванні пріоритетів з метою

мобілізації більшої кількості учасників інтегрованої економічної структури для досягнення нових результатів під час реалізації різних інвестиційних проєктів. Основний принцип стратегічного форсайтингу полягає у створенні фундаментальних засад майбутнього розвитку, що залежить від використання інтелектуального потенціалу і гарантує існування інтегрованої організації незалежно від впливу зовнішніх чинників. Форсайтинг дозволяє обгрунтувати перспективи розвитку на відміну від прогнозування, яке передбачає можливий варіант майбутньої економічної діяльності. Стратегічний форсайтинг доцільний до впровадження у майбутньому на відміну від стратегічного прогнозування, яке багатоваріантне. З огляду на це можемо визначити Форсайт-менеджмент (англ. Foresight management) як методологію управління, яка характеризується вираженою здатністю аналітичного стратегічного підходу до розробки і впровадження інноваційних програм розвитку інтегрованих економічних структур.

Розбудова системи стратегування активізації дозволить на ранніх етапах стимулювати позитивні емерджентні властивості фінансових та інтеграційних механізмів розвитку, що сприятиме інноваційному розвитку промислових підприємств. З метою ефективного стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей фінансових та інтеграційних механізмів розвитку промислових підприємств доцільно звернути увагу на формування системи інвестиційної політики промислового підприємства за чотирма складовими й індикаторами емерджентних ефектів. Основними індикаторами позитивних емерджентних ефектів у фінансових та інтеграційних механізмах розвитку промислових підприємств визначено три блоки, що подані в узагальненій концептуальній моделі стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств (рис. 2).

Під час побудови системи управління інтегрованого підприємства й організації в умовах економічної нестабільності стратегічний форсайтинг передбачає необхідність розробки алгоритму процесу управління, в якому важливе місце займуть місія інтегрованої структури і ключові цілі керівництва компанії. Особливе місце при цьому виділяють аналізу середовища як процесу визначення критично важливих елементів зовнішнього і внутрішнього середовищ, які можуть вплинути на здатність інтегрованого підприємства та організації в досягненні своїх цілей.

Узагальнена концептуальна модель стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств характеризує різновекторність досягнення ефектів або змішаної вартості, а саме: фінансових, інтеграційних, соціопсихологічних і техніко-технологічних. Стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей фінансових та інтеграційних механізмів розвитку промислових підприємств охоплює такі ключові складові характеристики: пошук шляхів збільшення економічної доданої вартості та Ebitda, компетентність фахівців щодо податкового планування для посилення податкової та платіжної дисциплін, стимулювання фінансової стійкості і створення фонду накопичення за рахунок приросту рентабельності й чистого фінансового результату, ідентифікація позитивних ефектів від реструктуризації ланцюгів поставок і збіжності ланцюга вартості з ланцюгом поставок, що несе значний перелік позитивних емерджентних властивостей.

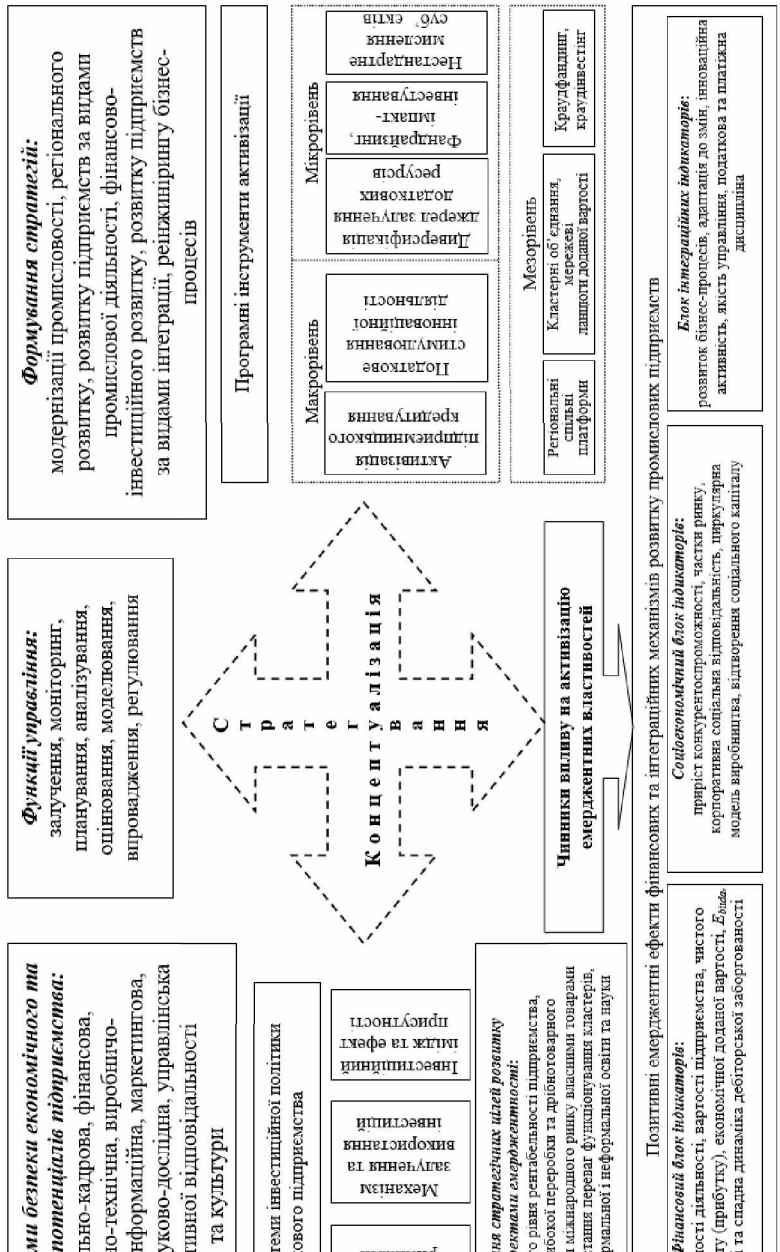

Рис. 2. Узагальнена концептуальна модель стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств

Джерело: власна розробка автора.

Крім реструктуризації, здійснюються процеси модернізації, переобладнання, переосмислення або реінжинірингу бізнес-процесів, розвитку інноваційної інфраструктури та моніторингу пропускної здатності комунікаційних каналів, упередження й ідентифікація техніко-технологічних загроз на початкових етапах, впровадження концепції циркулярної економіки за рахунок переробки й повторного використання, процеси ідентифікації позитивних ефектів у системі управління знаннями та трансфер або передача знань, навичок, стимулювання розвитку інтелектуального капіталу, виявлення додаткових ефектів від результатів реалізації інтелектуального капіталу, ідентифікації самоорганізаційних центрів відповідальності, рефлексії дослідницької діяльності, яка свідчить про цінність верифікації для здійснення продуктивних мисленнєвих процедур, стимулювання дослідницької діяльності персоналу, реалізації традиційних та нетрадиційних методів мотивації праці персоналу та удосконалення якості управління шляхом імплементації ціннісно-орієнтованого підходу управління.

Сьогодні промислові підприємства перебувають у середовищі негативних наслідків глобальної економічної кризи та пандемії Covid-19, невдалих програм реформування національної економіки та прорахунків державної політики, що зумовлює високі ризики банкрутства і низький рівень дохідності населення.

Відбувається дезінтеграція виробничих структур, розриви господарських зв'язків та з часом настає економічний колапс підприємства. Під силою інноваційної функції ризику проявляються емерджентні властивості.

Реалізація взаємозв'язків у межах системи «інновації – фінансовий ринок» узагальнено та систематизовано у процесі трансформацій на фінансовому ринку, що ґрунтується на складності їх змісту, оскільки мають дуальний характер [9, с. 158]. Тому з метою досягнення стабільності структури постає питання формування комплексної програми дій – ефективного стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств.

Вплив інноваційних процесів на результативність та емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств визначають за допомогою економіко-математичних моделей, наприклад виробничої функції Кобба-Дугласа, теорії нечітких множин і гібридних нейронних мереж [10; 11; 12].

Формування ефективного стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств у створенні єдиного постійно діючого комплексного механізму, що забезпечить його безпечне господарювання у динамічному та невизначеному середовищі. Проте варто враховувати, що існує суперечність між інтересами та стратегією розвитку підприємства, оскільки посилення захисту одних інтересів часто генерує появу інших загроз.

Стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств – комплекс стратегічних заходів, спрямованих на досягнення єдиної глобальної мети, здійснення яких унеможливлює перевищення витрат планової сфери та дозволяє протистояти загрозам сфери функціонування. Процес формування стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей межує із стратегією економічної безпеки промислового підприємства та ґрунтується на основних принципах: адаптивності та мобільності, стратегічності та цілеспрямованості, багатоваріантності, ієрархічності, системності, раціональності й економічного ефекту, комплексності та взаємоузгоджуваності управління, економічного зростання та рівноваги, фінансової

стійкості, конкурентостійкості, партисипативності та соціальної орієнтованості, каузальності, збалансованості, інноваційності, креативності та сталого зростання.

Висновки. У комплекс заходів стратегування промислового підприємства, який орієнтований на трансформацію процесів кластеризації в хаотичному полі, треба направляти вектор розвитку емерджентних властивостей на позитивні характеристики. У результаті інноваційної функції ризику проявляються емерджентні властивості, які за вдалої векторизації набувають значень інноваційного розвитку промислового підприємства. За умов емерджентної економіки інноваційний розвиток здійснюється за рахунок креативних і неочікуваних інновацій, які чим краще, тим вищі будуть результанти/емерджденти, тобто конкурентне середовище поглине логічні та поступові імпульси. Узагальнена концептуальна модель стратегування активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств характеризує різновекторність досягнення ефектів або змішаної вартості, а саме: фінансових, інтеграційних, соціопсихологічних і техніко-технологічних. Вона дозволяє направити вектор розвитку емерджентних властивостей на позитивні характеристики, що сприятимуть інноваційному розвитку промислового підприємства. Отже, підвищувати ефективність реалізації фінансових та інтеграційних механізмів промислових підприємств треба шляхом застосування індивідуально-орієнтованого підходу до вибору стратегії розвитку поетапного переходу від простих до більш досконалих інтеграційних об'єднань, фінансове забезпечення яких здійснюється на засадах імпакт-інвестування та націлене на сталий розвиток і якісне майбутнє поколінь.

Перспективами подальших досліджень є механізм реалізації ефективних управлінських рішень для активізації позитивних емерджентних властивостей розвитку промислових підприємств у сфері стратегічного планування діяльності досліджуваних підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Звєряков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2019. 241 с.

2. Чемерис В. С., Казьмір Л. П. Концептуальні засади стратегування інноваційного розвитку сільських територій на регіональному рівні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Вип. 4 (132). С. 79–84.

3. McGee John. Strategizing. In Wiley Encyclopedia of Management, edited by Professor Sir Cary L Cooper. 2015. Doi: 10.1002/9781118785317.weom120170

4. Ситник Н. С., Шушкова Ю. В. Підходи до стратегування державної політики технологічної модернізації та реіндустріалізації економіки. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 6 (17). С. 68–73. Doi: https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-13

5. Mattias Nordqvist. Understanding the Role of Ownership in Strategizing. A Study of Family Firms. JIBS Dissertation Series No. 029. 2005. URL: http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:3866/FULLTEXT01.pdf

6. Калач Г. М. Цифрова трансформація фондового ринку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2018. № 2 (52). С. 171–178. DOI: https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.2(52).171-177

7. Гурочкіна В. В. Фінансові та інтеграційні механізми розвитку промислових підприємств в емерджентній економіці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.04; Хмельн. нац. ун-т. Хмельницький, 2020. 40 с.

8. Voynarenko M., Varnalii Z., Hurochkina V., Menchynska O. Estimation of Innovative Business Processes of the Enterprises in Conditions of Emergence Economics. *Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM)*. 2019. Vol. 95. Doi: https://doi.org/10.2991/smtesm-19.2019.32

9. Онишко С. В. Врівноваження розвитку фінансового ринку і нової економіки як стратегія успішних соціально-економічних зрушень в Україні. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2017. Вип. 1. С. 154–159. Doi: https://doi.org/10.33244/2617-5932.1.2017.154-159

10. Lazebnyk L., Nykytchenko N., Hurochkina V., Kravchenko L. Modeling of Functional Dependence Emergence Qualities of Economic Systems. *Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019). Atlantis Press.* September, 2019. Vol. 95. Doi: https://doi.org/10.2991/smtesm-19.2019.48

11. Dzhedzhula V., Yepifanova I. Use of apparatus of hybrid neural networks for evaluation of an intellectual component of the energy-saving policy of the enterprise. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2018. Vol. 4(1), pp. 126–130.

12. Voynarenko M., Lazebnyk L., Hurochkina V., Kovalenko O. and Menchynska O., «Modeling Emergence Properties of Economic System» 2020 *10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies* (ACIT), Deggendorf, Germany, 2020, pp. 607–612, doi: 10.1109/ACIT49673.2020.9208954. URL: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219594843

REFERENCES

1. Zveryakov, M. I., Kukharskaya, N. O., Klevtsevich, N. A., Sharag, O. S. (2019). Strateghuvannja reghionaljnogho rozvytku: teorija, metodologhija, koncepcija [Strategic development of development: theory, methodology, concept]. Odessa: Atlant WOI SOIU.

2. Chemeris, V. S., Kazmir, L. P. (2018). Konceptualjni zasady strateghuvannja innovacijnogho rozvytku siljsjkykh terytorij na reghionaljnomu rivni [Conceptual principles of strategizing innovative development of rural areas at the regional level]. *Socialjno-ekonomichni problemy suchasnogho periodu Ukrajiny*, (4(132)), 79–84.

3. McGee, John. (2015). Strategizing. In Wiley Encyclopedia of Management (ed. by Professor Sir Cary L Cooper). DOI: 10.1002/9781118785317.weom120170

4. Sitnik, N. S., Shushkova, Yu. V. (2019). Pidkhody do strateghuvannja derzhavnoji polityky tekhnologhichnoji modernizaciji ta reindustrializaciji ekonomiky [Approaches to strategizing the state policy of technological modernization and reindustrialization of the economy]. *Pryazovsjkyj ekonomichnyj visnyk,* (6(17)), 68–73. DOI: https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-13

5. Nordqvist, Mattias. (2005). Understanding the Role of Ownership in Strategizing. A Study of Family Firms. JIBS Dissertation Series No. 029. URL: http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:3866/FULLTEXT01.pdf

6. Kalach, G. M. (2018). Cyfrova transformacija fondovogho rynku [Digital transformation of the stock market]. *Naukovyj visnyk Uzhghorodsjkogho universytetu. Serija «Ekonomika»*, (2 (52)), 171–178. DOI: https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.2(52).171-177

7. Hurochkina, V. V. (2020). Finansovi ta integhracijni mekhanizmy rozvytku promyslovykh pidpryjemstv v emerdzhentnij ekonomici [Financial and integration arrangements for the development of industrial enterprises in the in emerging economy] (Dissertation abstract). Khmelnytsky: Khmelnytsky National University.

8. Voynarenko, M., Varnalii, Z., Hurochkina, V., Menchynska, O. (2019). Estimation of Innovative Business Processes of the Enterprises in Conditions of Emergence Economics. *Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM). Atlantis Press,* (95). DOI: https://doi.org/10.2991/smtesm-19.2019.32

9. Onishko, S. V. (2017). Vrivnovazhennja rozvytku finansovogho rynku i novoji ekonomiky jak strateghija uspishnykh socialjno-ekonomichnykh zrushenj v Ukrajini [Balancing the development of the financial market and the new economy as a strategy of successful socio-economic changes in Ukraine]. *Ekonomichnyj visnyk. Serija: finansy, oblik, opodatkuvannja*, (1), 154–159. DOI: https://doi.org/10.33244/2617-5932.1.2017.154-159

10. Lazebnyk, L., Nykytchenko, N., Hurochkina, V., Kravchenko, L. (2019). Modeling of Functional Dependence Emergence Qualities of Economic Systems. *Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019). Atlantis Press,* (Vol. 95). DOI: https://doi.org/10.2991/smtesm-19.2019.48

11. Dzhedzhula, V., Yepifanova, I. (2018). Use of apparatus of hybrid neural networks for evaluation of an intellectual component of the energy-saving policy of the enterprise. *Baltic Journal of Economic Studies*, (vol. 4(1)), 126–130.

12. Voynarenko, M., Lazebnyk, L., Hurochkina, V., Kovalenko, O. and Menchynska, O. (2020). Modeling Emergence Properties of Economic System. *In 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT),* Deggendorf, Germany, 607–612. DOI: 10.1109/ACIT49673.2020.9208954. URL: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219594843

Viktoriya V. Hurochkina, DSc (Economics), Associate Professor, University of the State Fiscal Service of Ukraine

Strategizing as Apparatus of Development Industrial Enterprise in Economic Emergence

The paper explores the theoretical and methodological bases of stratification, which is a complex of thinking, art and a arrangement for achieving the set goals. It was noted that, in the context of strategy, it was possible to enhance the emergent characteristics, which were aimed at the self-development of the industrial enterprise. The management principles and a set of policy measures for a generalized conceptual model are presented, the strategy of activating the positive motivational characteristics of industrial enterprise development with a view to achieving a common goal. Key drivers have been defined to strategize the activation of the positive elements of their properties characterizing the divergence of the hitherto peculiar effects of mixed value in the context of financial, integrative, sociopsychological and techno-technological vectors of development. The components of the complex are described as strategizing from the financial, integrative and sociopsychological vector, which will contribute to the activation of positive emergent characteristics of industrial enterprise development. The nature of the influence and the types of emergent properties that arise at each stage of the development strategy of an industrial enterprise are determined. Innovations in the management system and the importance

of the innovative risk function under which the emergent properties manifest themselves have been pointed out, so that for the stability of the structure it is advisable to create an integrated program of action, namely effective stratification. It has been determined that the improvement of the financial and integration arrangements of industrial enterprises through a case-by-case approach to the choice of a development strategy depends on a gradual transition from simple to better integration associations, financial security through impact investment is aimed at sustainable development and a quality future for generations.

The aim of the article is to establish a theoretical and methodological basis and to inform, on the conceptual model presented, a strategy for activating the positive motivational characteristics of industrial enterprises.

Materials and methods of research. On the basis of the above theoretical and methodological basis and information tools, the article builds a conceptual model based on a scientific and methodological approach and aims at activating positive emergent properties, and, in the opinion of the author, should be based not only on the theoretical and methodological basis of strategization and its management tools, but also on new financial and integration mechanisms for the development of industrial enterprises, which create prerequisites for the strategic strength of the structure.

Key words: *development, emergence, emergent properties, financial arrangement, industrial enterprises, integration arrangement, management, strategizing.*

Стаття надійшла до редколегії 5 листопада 2020 року